

Stockholms
stad

Årsrapport 2024

Kommunstyrelsen

Rapport från
stadsrevisionen

Dnr: RVK 2025/29

Stadsrevisionen i Stockholms stad är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs av stadens nämnder och bolag. I årsrapporter för nämnder och bolag sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar.

På stadens webbplats, start.stockholm/revision, finns revisionsrapporter publicerade. För att prenumerera på stadsrevisionens informationsbrev, uppge e-postadress till revision.rvk@stockholm.se.

Till

Kommunstyrelsen

Årsrapport 2024

Revisorerna i revisorsgrupp 1 har avslutat revisionen för kommunstyrelsens verksamhet under 2024.

Revisorerna har den 10 april 2025 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till kommunstyrelsen för yttrande senast den 30 juni 2025.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 1.

Bosse Ringholm
Ordförande

Therese Kandeman
Sekreterare

Innehåll

1.	Inledning	1
2.	Revisionskontorets bedömningar -sammanfattning	2
2.1	Verksamhet och ekonomi	2
2.2	System för intern styrning och kontroll.....	2
2.3	Årsredovisning och räkenskaper.....	3
3.	Följsamhet till kommunfullmäktiges mål	4
4.	Analys per verksamhetsområde	6
4.1	Pedagogisk verksamhet.....	6
4.2	Socialtjänst.....	10
4.3	Samhälle	14
5.	System för intern styrning och kontroll	21
5.1	Revisionskontorets bedömning.....	22
6.	Årets resultat och finansiering	23
6.1	Årets resultat.....	23
6.2	Investeringsverksamhet	24
6.3	Finansiering.....	25
7.	Årsredovisning och räkenskaper	26
7.1	Revisionskontorets bedömning.....	26
7.2	Förvaltningsberättelse.....	26
7.3	Drift- och investeringsredovisning	27
7.4	Resultaträkning	27
7.5	Balansräkning	28
7.6	Kassaflödesanalys	28
7.7	Sammanställda räkenskaper	28
7.8	Redovisningsprinciper och övriga noter.....	28
	Bilaga 1 – Årets granskning.....	29
	Bilaga 2 - Kommunstyrelsens förvaltning	35
	Bilaga 2 - Skönhetsrådet	37

1. Inledning

I denna årsrapport redogörs för den samlade bedömningen av kommunstyrelsens övergripande styrning, samordning och uppsikt över den kommunala koncernens verksamhet. Av kommunallagen framgår de bedömningar som revisorerna ska göra i revisionsberättelsen. Som underlag för bedömningarna finns revisionsrapporter för samtliga nämnder och bolag samt de analyser som redogörs för i denna rapport. I bilagor specificeras granskning av kommunstyrelsens förvaltning och Skönhetsrådet.

Revisionen har utförts i enlighet med kommunallag, lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), standard för kommunal räkenskapsrevision, reglemente för stadsrevisionen samt god revisionssed i kommunal verksamhet (Sveriges Kommuner och Regioner). Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att med rimlig grund göra en samlad bedömning och som underlag för ansvarsprövning av kommunstyrelsen.

Årsrapporten har faktakontrollerats av stadsledningskontoret.

Denna rapport överlämnas till revisorerna som underlag för deras bedömningar och uttalanden i ”Revisionsberättelse Kommunstyrelsen år 2024” samt ”Årsredogörelse 2024”.

2. Revisionskontorets bedömningar - sammanfattning

2.1 Verksamhet och ekonomi

Revisionskontorets samlade bedömning är att den kommunala koncernen delvis har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Kommunstyrelsen har en tydlig struktur för att styra och följa upp kommunfullmäktiges mål och beslut för verksamheten. I huvudsak genomförs de aktiviteter som kommunfullmäktige fastställt. Följsamheten till kommunfullmäktiges mål för verksamheten varierar. Några verksamhetsområdesmål uppnås delvis då avvikelser finns för indikatorer som kommunfullmäktige beslutat om för att mäta måluppfyllelse. De största avvikelserna rör bostadsproduktion men avvikelser finns även inom pedagogisk verksamhet, socialtjänst, trygghet samt klimat och miljö. Revisionskontorets granskning visar även på vissa brister, bland annat gällande socialtjänst.

Staden har en stark finansiell ställning och har så haft under flera år, även om årets resultat varierat. Årets överskott om 2,9 mdkr förklaras till stor del av intäkter från försäljningar och exploateringar. Samtliga finansiella mål uppnås. I revisionskontorets granskning av god ekonomisk hushållning konstaterades bland annat att de finansiella målen inte utvärderats på ett systematiskt sätt och att bolagskoncernen i större utsträckning behöver omfattas av målen. Kommunstyrelsen rekommenderades bland annat att se över de finansiella målen för att stärka den långsiktiga ekonomistyrningen.

2.2 System för intern styrning och kontroll

Revisionskontorets bedömning är att kommunstyrelsens styrning, samordning och uppsikt i huvudsak varit tillräcklig.

Med intern kontroll förstås att det finns strukturer och processer för att med rimlig säkerhet styra och följa upp att organisationen lever upp till lagstiftning, kommunfullmäktiges mål och beslut samt att fel och brister förebyggs, upptäcks och åtgärdas. Kommunstyrelsen har en struktur för att styra, stödja och följa nämnders och bolags internkontrollarbete. Ledningssystemet kommer att utvärderas under 2025. Revisionens tidigare granskning visade att ledningssystemet gav allt för många styrsignaler. Revisionskontorets granskningar visar även att kommunstyrelsens beredning av ärenden som rör investeringar behöver utvecklas.

2.3 Årsredovisning och räkenskaper

Revisionskontoret bedömer att stadens årsredovisning 2024, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning samt följer god redovisningssed. Såväl stadens som den kommunala koncernens räkenskaper ger en i huvudsak rättvisande bild av årets resultat och ställning.

Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

3. Följsamhet till kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktige har beslutat om tre inriktningsmål.

- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden.
- Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning.
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.

Kommunstyrelsen bedömer att samtliga inriktningsmål uppnås. Bedömningen är en sammanvägning av måluppfyllelse för de verksamhetsområdesmål som hör till respektive inriktningsmål. I analysen av måluppfyllelse inkluderas de bedömningar som nämnder och bolagsstyrelser redovisat i verksamhetsberättelser.

Revisionskontorets granskning visar att styrelser och nämnder i huvudsak har en styrning och uppföljning som syftar till att uppnå kommunfullmäktiges mål och beslut. Nämnder och bolagsstyrelser följer upp och redovisar utfall för målen med tillhörande indikatorer till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen aggregerar materialet i Stockholms stads årsredovisning som överlämnas till kommunfullmäktige.

Måluppfyllelsen varierar. Avvikelser finns för flera av de indikatorer som kommunfullmäktige beslutat om för att mäta måluppfyllelse. De största avvikelserna rör bostadsproduktion, men avvikelser finns bland annat även inom pedagogisk verksamhet, socialtjänst, trygghet samt klimat och miljö. För analys och bedömning se vidare avsnitt 4.

Kommunfullmäktige har fastställt fem finansiella mål. Utfallet för de finansiella målen redovisas i tabellen som följer. Fram till 2023 hade staden även ett mål avseende kapitalkostnadernas andel av stadens nettodriftskostnader. Målet har tagits bort i budget 2024.

Finansiella mål	Bedömning 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
Stadens ekonomiska resultat enligt balanskravet ska uppgå till 0,1 mnkr	Uppnås	1 968 mnkr	3 184 mnkr	2 250 mnkr
Nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkterna, generella statsbidrag ska inte överstiga 100 %	Uppnås	99 %	94 %	97 %
Soliditeten ska inte understiga 34 % inkl. pensionsåtaganden för staden eller den kommunala koncernen	Uppnås	34 % 46 %	35 % 48 %	36 % 50 %
Budgetföljsamheten ska vara 100 %	Uppnås	99,1 %	99,3 %	100,4
Prognossäkerheten i tertialrapport 2, jämfört med utfallet, högst +/- 1 %	Uppnås	0,6 %	0,5 %	1,1 %
Kapitalkostnadernas andel av stadens nettodriftkostnader ska inte överstiga 8 % (7 % 2022)	N/A	N/A	8,4 %	8 %

Revisionskontoret konstaterar att samtliga finansiella mål uppnås. Årets balanskravsresultat visar på ett överskott och nämnderna har haft en god budgetföljsamhet. Dock kan konstateras att både stadens och den kommunala koncernens soliditet har försämrats. Orsaken som anges är ökad skuldsättning.

I revisionskontorets granskning av god ekonomisk hushållning gjordes bedömningen att kommunstyrelsen behöver utveckla och stärka ekonomistyrningen för att säkerställa att god ekonomisk hushållning fortsätter att upprätthållas för kommande generationer. Kommunstyrelsen rekommenderades bland annat att se över de finansiella målen för att stärka den långsiktiga ekonomistyrningen.

4. Analys per verksamhetsområde

Syftet med detta avsnitt är att redovisa revisionskontorets bedömning av hur staden utför sitt åtagande för verksamhetsområden som utgör den kommunala kärnverksamheten (pedagogisk verksamhet och socialtjänst). Därutöver redogörs översiktligt för hur staden tar sig an rollen som samhällsutvecklare med fokus på de politiskt prioriterade områdena bostäder samt klimat och miljö. Bedömningarna utgör underlag för den samlade bedömningen av om staden bedriver verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

I analysarbetet har offentlig statistik använts. Senast tillgängliga jämförelsetal är från 2023 för de flesta nyckeltal. Jämförelser inom pedagogisk verksamhet och socialtjänst görs med riket eller strukturellt jämförbara kommuner. Uppgifter har hämtats från Kolada, som är det verktyg som Rådet för främjande av kommunala analyser tagit fram för att underlätta för kommuner/regioner att jämföra sina verksamheter. Kolada hämtar uppgifter från bland annat Statistiska centralbyrån, Skolverket och Socialstyrelsen. Referenskostnad/modellberäknat värde är en beräknad kostnad för vad verksamheten, med den struktur som Stockholm har, skulle kosta om den bedrivits utifrån en för riket genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. I denna jämförelse har hänsyn tagits till Stockholms befolkningsutveckling, löner och bebyggelsestruktur.

4.1 Pedagogisk verksamhet

Kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål ”Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan” beskriver ambitionen för den pedagogiska verksamheten.

4.1.1 Förskola

Det är stadsdelsnämnder som ansvarar för de kommunala förskolorna. År 2023 bildades förskolenämnden. Förskolenämnden leder det stadsövergripande kvalitets- och utvecklingsarbetet inom förskoleområdet. Nämnden genomför även tillståndsprövning och ansvarar för tillsyn av de fristående förskolorna samt den pedagogiska omsorg de bedriver.

Åtta av elva stadsdelsnämnder samt förskolenämnden bedömer att de når upp till kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål. Kommunstyrelsen bedömer målet som uppfyllt för verksamhetsområdet. Av kommunfullmäktiges fyra indikatorer uppnås två helt och två delvis (antal barn per anställd respektive antal barn per grupp). Avvikelserna från uppsatta målvärden är dock relativt små.

Kommunfullmäktige har under flera år haft målsättningen att öka inskrivningsgraden i förskolan. Vid utgången av 2023 var drygt 95 procent av Stockholms 2-5 åringar inskrivna i förskolan, vilket är en svag ökning från föregående år. Under året har ett nytt digitalt system för närvarohantering införts i syfte att underlätta arbetet med att i tidigt skede upptäcka begränsad närvaro i förskolan.

Under 2024 har förskolenämnden genomfört flera samverkansuppdrag tillsammans med utbildningsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna för att utveckla och skapa förutsättningar för en likvärdig förskoleverksamhet. Samverkansuppdragen omfattar bland annat områdena barnhälsa, språklig kompetens, barn som riskerar att fara illa, miljö och klimat avseende inne- och utemiljöer samt systematiskt kvalitetsarbete utifrån läroplanen. Ett arbete har också påbörjats för att ta fram gemensamma bedömningsgrunder för att mäta kvalitet i förskolan. Två styrdokument har tagits fram och beslutats av kommunfullmäktige: "Program för kompetensförsörjning inom förskolan i Stockholms stad" samt "Program för öppen förskola".

Revisionskontoret har granskat om stadens förskolor har arbetssätt som säkerställer att socialtjänstlagens anmälningsskyldighet vid oro för barn uppfylls. Bedömningen är att granskade stadsdelsnämnder inte fullt ut säkerställer att socialtjänstlagens anmälningsskyldighet efterlevs. Granskningen visar att det förekommer att förskolepersonal inte anmäler oro till socialtjänsten, eller att anmälningar inkommer sent. De rutiner som finns är inte tillräckligt tydliga för att vägleda förskolepersonalen. Det finns årlig statistik över hur många orosanmälningar som förskolorna gör. Statistiken används dock inte som underlag i utvecklingsarbetet.

Vidare har ägar- och ledningsprövning av fristående förskolor granskats. Ägar- och ledningsprövning regleras i skollagen och omfattar en prövning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar, lagefterlevnad, demokrativillkor samt kunskap om att bedriva förskoleverksamhet. Förskolenämnden genomför ägar- och ledningsprövning både i ansöknings- och i tillsynsprocessen samt rapporterar resultaten av tillsynerna i den årliga förskolerapporten. Revisionskontorets bedömning är att förskolenämnden efterlever de krav som finns i skollagen. Revisionskontoret har noterat några utvecklingsområden för att ytterligare stärka tillsynen. Bland annat kan kontroller av personer i ägar- och ledningskretsen stärkas. Vidare bör de faktorer som ligger till grund för tillsynen ses över för att rikta tillsynen där störst risk finns att utöva oegentligheter och välfärdsbrottslighet.

Som en följd av att det föds färre barn har antal inskrivna barn i de kommunala förskolorna minskat. Att efterfrågan på barnomsorg minskar påverkar stadsdelsnämndernas ekonomi och lokalbehov och det uppges att det tar tid att ställa om verksamheten. För 2024 redovisar förskoleverksamheten ett mindre underskott (-7 mnkr) av en total budget om 5,1 mdkr.

I jämförelse med beräknad referenskostnad, där hänsyn tas till strukturella skillnad i kostnadsläge m.m., bedrivs förskoleverksamheten till en högre kostnad (2023: 6,7 procent över beräknad referenskostnad). I jämförelse med riket är stadens kostnad per förskolebarn högre, 201 000 kr per barn och år jämfört med 182 000 kr.

4.1.2 Grundskola och gymnasieskola

Såväl utbildningsnämnden som kommunstyrelsen bedömer kommunfullmäktiges mål avseende skolornas verksamhetsområden som delvis uppfyllt. Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet mäts genom att följa ett antal nyckeltal som mäter elevernas kunskapsresultat.

Eleverna i gymnasieskolan når de kunskapsresultat som kommunfullmäktige fastställt. Grundskolans elever når dock, i likhet med tidigare år, inte upp till kunskapsresultaten (andel elever som: uppnått kraven i nationella prov, har godkända betyg, uppnått kunskapskraven i alla ämnen och har behörighet till nationella program). I jämförelse med modellberäknat värde (utifrån stadens socioekonomiska struktur), levererar dock grundskolorna i egen regi bättre resultat än förväntat vad gäller meritpoäng i årskurs 9 (11.0 poäng). Genomsnittligt meritvärde årskurs 9 är 247,8 för skolor i egen regi och 254,3 för friskolor, att jämföra med genomsnittet för riket som uppgår till 228. För gymnasieskolan är resultatet för motsvarande nyckeltal i nivå med förväntat resultat. Skillnaden mellan skolor med mest respektive minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar är stor.

Utbildningsnämnden genomför årligen en enkätundersökning för att följa hur elever i årskurs 5 och 8 upplever trygghet och studiero. Resultaten för enskilda skolor varierar över tid men sammantaget visar undersökningen på en positiv trend för gymnasieskolan. Även för grundskolan ses en liten uppgång. Nämndens årsmål gällande elevernas uppfattning om trygghet och studiero i grundskolan uppnås dock inte. Andelen elever som uppger att de kan arbeta i lugn och ro uppgår till 59 procent för årskurs 5 och 55 procent för årskurs 8 (årsmål 85 procent respektive 56 procent). För upplevd

trygghet är utfallet för båda årskurserna 80 procent (års mål 90 respektive 87 procent).

Efter flera år av ökande elevantal har utvecklingen vänt mot att antal elever i grundskoleålder minskar. Antal elever i grundskolor i egen regi har minskat med cirka 1 000 elever i jämförelse med 2023. Minskningen 2024 var större än förväntat och även prognosen för kommande år har skrivits ner. Detta påverkar grundskolans organisation, behov och planering av lokaler samt ekonomi. Elevantalet för de kommunala gymnasieskolorna ökar fortfarande något (343 elever) och förväntas ligga på ungefär samma nivå kommande år. Revisionskontorets granskning visar att det i dagsläget finns ett överskott av lokaler för grundskolan och att utbildningsnämnden fortsatt behöver arbeta för att säkerställa en skolplanering som är ekonomiskt hållbar.

Revisionskontoret har bland annat granskat arbetet med att uppmärksamma skolfrånvaro. Granskningen visar att utbildningsnämnden, tillsammans med stadsdelsnämndernas socialtjänst, i huvudsak hanterar frånvaro i enlighet med skollagen och kommunfullmäktiges ambition. Det behövs dock säkerställas att anmälan till utbildningsnämnden alltid görs när utredning om en elevs frånvaro inleds. En annan granskning har omfattat skolbibliotek vid kommunala grundskolor. Granskningen visar bland annat att nästintill samtliga skolor har tillgång till skolbibliotek.

Uppföljning av tidigare års granskning av stöd till unga vuxna med funktionsnedsättning att komma i arbete, studier eller annan sysselsättning visar att det ges ett strukturerat stöd till eleverna under deras sista år i anpassad gymnasieskola för att de ska kunna gå vidare till praktik eller arbete. Det finns dock ett fortsatt behov av att strukturera stöd till de elever som inte bedöms kunna arbeta eller studera.

Utbildningsnämnden har sammantaget en budget på 20 mdkr och redovisar ett mindre ekonomiskt överskott (154 mnkr). Statistik visar att grundskoleverksamheten bedrivs till en högre kostnad än beräknad referenskostnad (2023: 12,5 procent över beräknad referenskostnad) och gymnasieskolan till en lägre kostnad (2023: - 5,0 procent). Kostnaden per elev F-9 uppgick 2023 till 135 871 kr att jämföra med rikets 119 415 kr. För gymnasieskolan uppgick kostnaden per elev till 118 636 kronor, att jämföra med rikets 133 340 kronor.

4.1.3 Revisionskontorets bedömning, pedagogisk verksamhet

Revisionskontorets bedömer att förskoleverksamheten i allt väsentligt bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Revisionskontoret noterar dock att vissa områden behöver stärkas. Bland annat behöver stadsdelsnämnderna säkerställa att anmälan vid oro för barn genomförs.

För grundskolan bedömer revisionskontoret att verksamheten delvis bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Kunskapsresultaten är i jämförelse med riket och utifrån Stockholms socioekonomiska struktur goda men skillnaden i resultat mellan skolorna är betydande. Kommunfullmäktiges målsättningar nås inte fullt ut.

För gymnasieskolan är bedömningen att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

4.2 Socialtjänst

Kommunfullmäktige har beslutat om verksamhetsområdesmålen ”Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst” och ”Stockholm ska vara en bra stad att åldras i – med god omsorg och stor trygghet” för att styra och följa upp såväl individ- och familjeomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg.

4.2.1 Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområdesmålet ”Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst” omfattar individ- och familjeomsorg samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Det finns tre specifika indikatorer för att mäta resultat för individ- och familjeomsorg. Av dessa uppnås en och två uppnås delvis. Sju av elva stadsdelsnämnder bedömer att de delvis uppnår målet. I revisionskontorets granskning av stadsdelsnämnder är bedömningen att ytterligare två stadsdelsnämnder endast delvis når målet. Kommunstyrelsen bedömer målet som uppfyllt.

Antal barn och unga som placerats i heldygnsvård befinner sig på samma nivåer som föregående år. Antal beslutade öppenvårdsinsatser har ökat något. Revisionskontorets granskning av insatser för barn och unga i riskzon för kriminalitet visade att socialtjänstens arbete har organiserats i enlighet med kommunfullmäktiges styrning. Samhällsutmaningen med grövre kriminalitet bland unga har mötts av staden genom bland annat stärkt styrning av det brottsförebyggande arbetet samt utökade utbildningsinsatser vid socialtjänsten. Fortsatt arbete krävs dock med att identifiera unga i riskzon, öka

kunskapen om vilka insatser som finns att tillgå samt att följa upp om insatserna ger önskat resultat. Bland annat behöver användandet av strukturerade bedömningsinstrument i socialsekreterarnas utredningsarbete öka för att mer precist identifiera vad som kan förebygga en utveckling av kriminellt beteende.

Antalet våldsutsatta som beviljas biståndsbedömd insats av socialtjänsten har ökat under flera års tid, men antalet placeringar i skyddat boende har minskat. Revisionskontorets granskning av arbetet för att stödja kvinnor som utsatts för våld i nära relation visar att kvinnor erbjuds insatser i enlighet med lagar, föreskrifter och kommunfullmäktiges intention.

Socialtjänstinspektörernas granskning av förhandsbedömningar som inte lett till utredning för barn upp till 12 år visar att cirka 20 procent av ärendena borde ha föranlett utredning. Vidare noteras också brister gällande barnens delaktighet. Socialtjänstrapporten redovisar att socialtjänstens utredningstider fortsatt är långa. Exempelvis har drygt en tredjedel av utredningarna inte slutförts inom den lagstadgade gränsen om fyra månader.

Socialtjänstinspektörerna har även granskat öppenvården för barn upp till 12 år. Även i denna granskning noteras att barnen i högre utsträckning behöver vara delaktiga i framtagandet av genomförandeplaner, uppföljning och utvärdering av insatser. Insatser riktas vanligtvis till familjen och i mycket liten utsträckning direkt till barnet. Inspektörerna noterar även att tillgängligheten till socialtjänsten, exempelvis genom flexibla mötestider och praktiskt stöd som utgår från brukarnas behov, är ett utvecklingsområde.

Av den ekonomiska redovisningen framgår att redovisade kostnader för individ- och familjeomsorg är cirka 1 procent högre än budgeterat, varav verksamhetsområdet barn och unga avviker med -4,7 procent från budget. Även bland övriga kommuner fortsätter kostnaderna för barn- och ungdomsverksamheten öka. Stockholms stads nettokostnad per invånare är dock lägre än genomsnittet för riket.

4.2.2 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stockholms stad ger årligen insatser enligt lag om stöd och service till personer med funktionsnedsättning (LSS) och socialtjänstlag (SoL) till cirka 8 000 personer. De flesta insatser ges i form av bostad med särskild service samt daglig verksamhet. Verksamhetsområdesmålet "Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst" styr även LSS och har tre specifika indikatorer som mäter resultatet av en årlig brukarundersökning som Sveriges kommuner och regioner (SKR) genomför. Indikatorerna

som mäter ”Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning” och ”Andel brukare som är nöjd med sin insats” uppnås helt. Indikatorn, ”Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal”, uppnås delvis.

Revisionskontoret har granskat delegering av läkemedelshantering på grupp- och serviceboenden. Granskningen visar bland annat att gemensamma rutiner för uppföljning och förnyelse av delegering saknas, samt att det saknas rutiner för kontroll av signeringslistor. Åtgärder behöver vidtas för att minimera risken för läkemedelsrelaterade vårdskador. En annan granskning som genomförts under året är hantering av parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Granskningen visar att det saknas aktuella rutiner för handläggning samt att det inte genomförs någon uppföljning i syfte att säkerställa att handläggningen följer gällande lagstiftning.

Revisionskontoret har granskat arbetet med lokalförsörjning, bland annat med fokus på planering av bostäder med särskild service. Granskningen visar att kommunstyrelsens övergripande lokalresursplan inte omfattar dessa bostäder och att antal bostäder är för få. Revisionskontoret anser att kommunstyrelsen inom ramen för sin uppsiktsplikt ska följa upp i vilken mån nya bostäder tillkommer och om det motsvarar det behov som socialnämnden redovisar i boendeplanen.

Funktionshindersinspektörerna har granskat insatsen bostad med särskild service inom verksamhetsområdet socialpsykiatri. Bland annat framkommer att det finns ett behov av att utveckla dokumentationen. Vidare har inspektörerna även granskat ledsagning enligt SoL och ledsagarservice enligt LSS till barn och unga vuxna upp till 21 år. Denna granskning visar att barnrättsperspektivet stärkts, men också att arbetet behöver utvecklas för att ge brukarna ett samordnat stöd.

Kostnader för boende och daglig verksamhet per brukare är högre i staden än för strukturellt liknande kommuner och genomsnittet för riket. Av den ekonomiska redovisningen framgår att verksamhetsområdet sammantaget redovisar ett resultat i nivå med budget om 5 mdkr.

4.2.3 Äldreomsorg

Kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål ”Stockholm ska vara en bra stad att åldras i – med god omsorg och stor trygghet” har fem indikatorer för att mäta måluppfyllelse där fyra är resultat från enkätundersökningar. Dessa indikatorer nås helt eller delvis. Brukarundersökningar är generellt svåra att använda för att mäta

kvalitet inom äldreomsorg då brukaren själv inte alltid har förmågan att besvara enkäten. Den femte indikatorn, ”Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod”, når inte upp till målvärdet om ”Max 10 personer”. Utfall visar på ett genomsnitt på drygt 12 personer med en skillnad på 5 personer (9-14). Kommunstyrelsen bedömer målet som uppfyllt i likhet med de flesta stadsdelsnämnder. Bland stadsdelsnämnderna är det endast Järva som bedömer målet som delvis uppfyllt.

Indikatorn ”Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod” har funnits i flera år. Värt att notera är att sett över en femårsperiod är det endast två stadsdelsnämnder som visat på en förbättring (Farsta och Hägersten-Älvsjö). Två stadsdelsnämnder ligger i princip på samma nivå (Norra Innerstaden och Södermalm). För övriga nämnder har en försämring skett sedan 2020. Den förklaring som kommunstyrelsen ger i sin rapportering till årets avvikelse är brister i schemaläggning och att behovet av timanställningar varit högre än planerat. Stadsdelsnämnderna redogör i sina verksamhetsberättelser för att de arbetar med olika åtgärder för att öka måluppfyllelsen. Bland annat genom att öka grundbemanningen inom hemtjänsten samt att dela in medarbetare i mindre grupper och geografiska områden för att öka personalkontinuiteten. För att nå kommunfullmäktigs målsättning anser revisionskontoret att stadsdelsnämnderna behöver stärka sitt arbete.

Revisionskontoret har genomfört två granskningar under året som rör äldreomsorg. En granskning omfattade hur stadsdelsnämnderna hanterar och följer upp genomförandeplaner inom hemtjänsten. Genomförandeplanen ska fungera som en kvittens på att utföraren av hemtjänstinsatser planerat för att utföra de insatser som är biståndsbedömda för att ge god omvårdnad. Brukarna ska vara delaktiga i planeringen. Det förekommer relativt ofta att genomförandeplaner inte upprättas eller inte inkommer till stadsdelsförvaltningen inom utsatt tid samt att planerna avviker från beviljade insatser. Granskningen visar därför att styrningen och uppföljningen inom området behöver stärkas för att säkerställa att socialtjänstlagen samt kommunfullmäktiges riktlinjer med tillhörande anvisningar efterlevs.

Den andra granskningen omfattade stadsdelsnämndernas systematiska brandskyddsarbete vid vård- och omsorgsboenden. Granskningen visade att stadsdelsnämnderna behöver säkerställa att inventering och analys av brandrisker genomförs och dokumenteras.

Brandövningar behöver också planeras och genomföras på ett systematiskt sätt.

Sammantaget redovisas ett ekonomiskt överskott för verksamhetsområdet äldreomsorg på 1,7 procent av en budget om 9 mdkr. Avvikelsen förklaras av att behovet av omsorg varit lägre än budgeterat. I jämförelse med riket bedriver staden äldreomsorg för åldersgruppen 80+ till en genomsnittlig kostnad.

4.2.4 Revisionskontorets bedömning, socialtjänst

Revisionskontorets bedömning är att socialtjänstens arbete delvis bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Årets granskning visar bland annat på brister inom äldreomsorg och individ- och familjeomsorg.

Att bedöma om stadens invånare erbjuds en socialtjänst som svarar upp mot lagstiftarens krav och kommunfullmäktiges målsättning är komplext. Dels beroende på att det kan vara problematiskt att fånga upp invånarnas behov av olika insatser och omsorg, dels för att brukarnas och anhörigas förväntningar kan vara högre än vad som staden ska erbjuda enligt regelverket. Även samhällsutvecklingen, där grovt våld bland barn och unga numera förekommer alltför ofta, ställer krav på anpassade arbetssätt och närvaro i det offentliga rummet. Det tar tid och är också svårt att utvärdera om de insatser som ges idag ger önskad effekt på längre sikt.

Vad gäller äldreomsorg är revisionskontorets bedömning, likt föregående år, att kommunstyrelsen behöver utveckla sin analys inom området och se över nyckeltal för att mäta kvalitet. Vidare behöver åtgärder vidtas för ökad måluppfyllelse.

4.3 Samhälle

Kommunfullmäktige har flera mål som rör utveckling av samhället. Däribland verksamhetsområdesmålen ”Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser”, ”Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden” och ”I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med”. Inriktningsmålet för klimat- och miljöområdet är ”Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning”.

4.3.1 Trygghet och beredskap

Kommunstyrelsen bedömer att målet ”Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser” delvis är uppfyllt. Målet mäts genom en enkätundersökning där invånare får svara på hur de upplever tryggheten i den stadsdel där man bor, nöjdhet med renhållning och städ-

ning samt nöjdhet med skötsel och städning av grönområden. Upp-satta årsmål uppnås inte och skillnaderna mellan olika stadsdelar är stor. Upplevd trygghet varierar från 44 procent i det stadsdels-nämndsområde som redovisar svagast resultat (Skärholmen) till 89 procent för det område som upplevs tryggast (Norra innerstaden). Även stadens bostadsbolag följer upp hyresgästernas upplevda trygghet i och omkring bostaden genom en enkätundersökning. Resultatet av undersökningen är i linje med bolagens målsättning.

Målet ”Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden” bedöms av kommunstyrelsen som uppfyllt mot bakgrund av att indikatorer uppnås och att nämnder och bolagsstyrelser i huvudsak genomfört sina planerade aktiviteter. Säkerhetsprogrammet har reviderats, tillgången till skyddsrum har setts över och en större stadsövergripande krigsledningsövning genomförts. Under året har några verksamheter som tidigare utförts på entreprenad övergått till att utföras i egen regi.

Revisionskontoret har granskat ”Hot, hat och våld riktat mot förtroendevalda”. Granskningen visar att det förebyggande arbetet bedrivs på systematiskt sätt men att granskade nämnder till viss del uppfattade att ansvaret var otydligt fördelat.

4.3.2 Styrning för bostadsförsörjning

Enligt bostadsförsörjningslagen ska staden planera för att alla invånare ska kunna leva i goda bostäder. Kommuner ska skapa förutsättningar för olika byggaktörer att bygga bostäder. Under året har kommunfullmäktige beslutat om både nya och reviderade styrdokument för området.

Som ett komplement till översiktsplanen har kommunfullmäktige under året fastställt styrdokumentet ”Planeringsstrategi för Stockholms stad”. Strategin uppges vara ett nytt verktyg för den fysiska planeringen och identifierar ett antal områden som behöver utvecklas.

I slutet av 2024 beslutade kommunfullmäktige om nya riktlinjer för markanvisning, vilka ersätter den tidigare markanvisningspolicyn. Riktlinjen ska säkerställa översiktsplanens styrkraft och premiера projekt som bidrar till sociala värden och ekologisk hållbarhet. Vidare ska transparensen i markanvisningsprocessen öka, bland annat genom att markanvisningar i högre utsträckning prövas i ett jämförelseförfarande med tydliga kriterier och urvalsgrunder.

I enlighet med budgetuppdrag pågår ett arbete med att revidera riktlinjer för stadens bostadsförsörjning 2024-2027. Riktlinjerna ska komplettera styrningen i översiktsplanen och ge ett tydligt genomslag i markpolitiken.

4.3.3 Hållbara boendemiljöer

Nämnder och bolag ska arbeta för att skapa trygga och hållbara boendemiljöer utifrån kommunfullmäktiges styrande dokument. Skötsel och planering av parker och andra ytor i bostadsområdena är en del i arbetet för att stärka den biologiska mångfalden. Arbetet för att hantera matavfall fortgår, men årets målvärde uppnås inte. Andel matavfall till biologisk nedbrytning blev 49 procent mot målvärdet på 75 procent. Utsläppen från fossila bränslen ska minska och stadens egna bostadsbolag och parkeringsbolag har därför fått direktiv om att tillskapa fler laddplatser för elfordon. Detta arbete har påbörjats under året.

I arbetet med att upprätthålla socialt hållbara och trygga bostadsområden samverkar stadsdelsnämnder, bostadsbolag och polis. Samverkan omfattar bland annat den fysiska miljön och säkerheten i syfte att öka den upplevda tryggheten. Det pågår även ett arbete för att motverka att barn och unga dras in i kriminella miljöer. Ungdomar har bland annat erbjudits feriearbete sommaren 2024 i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag och bostadsbolagen erbjuder sommarlovsaktiviteter till hyresgästernas barn.

4.3.4 Bostadsplanering- och produktion

Kommunfullmäktiges övergripande bostadsmål om att bygga 140 000 bostäder har förlängts till 2035 (tidigare 2010-2030). Årsmålen som rör bostadsförsörjning har därför justerats ner i budget 2024. Det finns åtta indikatorer för att mäta måluppfyllelse. Ingen av indikatorerna når målvärdet och avvikelserna är stora. Kommunstyrelsen bedömer målet som delvis uppfyllt.

Tabellen som följer redovisar årsmål respektive utfall för några av bostadsmålets indikatorer mellan åren 2021-2024 samt totaler för perioden 2010-2024. Vidare redovisas antal färdigställda bostäder.

Indikatorer	Årsmål 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Mål 2010-2024	Utfall 2010-2024
Antal markanvisade bostäder	5 000	3 265	5 939	4 379	10 414	98 000	96 600
Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner	5 000	3 970	5 314	3 513	8 060	92 000	81 770
Antal påbörjade bostäder	6 000	2 597	2 893	4 437	5 014	88 750	75 020
Antal färdigställda bostäder	Årsmål saknas	5 006	6 681	3 260	4 603	-	75 000

Stadens bostadSPORTFÖLJ innehöll i december 2024 cirka 123 000 bostäder i pågående planering i form av planprogram, markanvisningar, pågående detaljplanearbete eller lagakraftvunna detaljplaner där bostäderna ännu inte byggts.

Bostadsbyggandet utmanas bland annat av höga produktionskostnader, vilket gör att det är svårt att få ihop kalkyler. Det är ett problem som bland annat visar sig genom att beslutade markanvisningar återlämnats alternativt inte förlängts (motsvarande 1 800 bostäder under 2024). Antalet markanvisade bostäder och antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner har också minskat i jämfört med senare år. Kommunfullmäktiges årsmål uppnås inte.

Bostadsbolagen har ett gemensamt ägardirektiv om att bygga minst 3 500 bostäder under mandatperioden. Hittills under mandatperioden har bolagen sammanlagt påbörjat byggandet av 477 bostäder. Från och med 2024 räknas även seniorbostäder in i statistiken. Totalt planeras att påbörja byggnation av 542 bostäder under 2025. Revisionskontoret konstaterar att målsättningen om 3 500 bostäder sannolikt inte kommer att uppnås.

I budget 2024 har bostadsbolagen tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB getts i uppdrag att bedriva en långsiktig och effektiv planering för byggandet av så kallade Stockholmshus. Vidare framgår att Stockholmshus bör utgöra minst hälften av allmännyttans samlade produktion fram till 2035. Under 2024 har exploateringsnämnden anvisat mark för byggnation av 955 lägenheter inom konceptet Stockholmshusen, vilket understiger målsättningen om 1 250 lägenheter. Inga markanvisningar till privata aktörer har gjorts. Revisionen har tidigare granskat stadsbyggnadsprocessen för

Stockholmshusen. Årets uppföljande granskning visar att åtgärder har vidtagits för att effektivisera processen i syfte att nå ökad måluppfyllelse.

Liksom tidigare år konstaterar revisionskontoret att det är viktigt att bostadsbolagens investeringsportföljer innehåller tillräckligt många färdigplanerade projekt för att realisera målsättningen om 140 000 nya bostäder. Kommunfullmäktige har gett exploateringsnämnden och bostadsbolagen i uppdrag att arbeta för att projektportföljerna ska vara minst tio gånger den planerade årliga produktionen. Det sker ingen särskild uppföljning och redovisning av antal projekt i bostadsbolagens portföljer samt i vilka skeden projekten befinner sig i. Det kan försvåra överblicken och påverka möjligheterna att vidta åtgärder, till exempel genom omprioriteringar. Bolagen redovisar att de fortlöpande samtalar med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret i syfte att diskutera markanvändning och projektidéer. En förutsättning för att kunna påbörja konkret planering är att mark tilldelas. Exploateringsnämnden har under året haft en målsättning om att anvisa mark för 2 500 bostäder till stadens bostadsbolag, vilket inte uppnås då markanvisningar endast lämnats för 1 841 bostäder.

Enligt socialtjänstlagen har staden ett ansvar för att tillhandahålla bostäder till särskilda grupper såsom äldre, personer med funktionsnedsättning samt vissa nyanlända. Det finns övergripande boendeplaner för äldre samt för personer med funktionsnedsättning som bygger på stadsdelsnämndernas årliga analys av framtida behov. I budgeten uppmanades samtliga nämnder och bolagsstyrelser att intensifiera arbetet för att öka antal bostäder med särskild service till personer med funktionsnedsättning. Socialnämnden konstaterar i sin boendeplan att det uppskattade behovet av bostad med särskild service inte fullt ut kommer att tillhandahållas även om samtliga nyproduktioner genomförs enligt plan. Marknadsläget påverkar även byggnation av bostäder för äldre. Antal markanvisade seniorbostäder upplåtna med hyresrätt uppgick till 50 och uppnår därmed inte årsmålet på 300 bostäder.

4.3.5 Klimat och miljö

Kommunfullmäktige har beslutat om inriktningsmålet ”Ett grön fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning” med fyra verksamhetsområdesmål och 19 indikatorer. Kommunstyrelsen bedömer att inriktningsmålet i sin helhet uppnås, trots att målvärdet för följande 10 indikatorer inte nås:

- Andel matavfall till biologisk behandling
- Elproduktion baserad på solenergi
- Utsläpp per invånare
- Andel enskilda exploateringsprojekt där ekologiska kompensationsåtgärder genomförs vid ianspråktagande av mark i områden med ekologiska värden
- Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel
- Hastighet för stombusstrafik i ytterstaden
- Minskad biltrafik
- Växthusgasutsläpp i transportsektorn per invånare
- Antal förekomster i stadens kemikaliehanteringssystem av utpekade produkter med utfasningsämnen
- Antal dygn över miljökvalitetsmålet för dygnsmedelvärdet för PM10

Kommunfullmäktige beslutade 2024 om ett nytt miljöprogram som ska gälla till 2030. Det nya miljöprogrammet har inkluderat fler mål och indikatorer för uppföljning av klimat och miljö. Nya mål som tillkommit är exempelvis ”en rättvis och inkluderande omställning” och ett ”Stockholm utan globalt klimatavtryck”.

Under året har en tidigare granskning av biologisk mångfald i stadsbyggnadsprocessen följts upp. Den uppföljande granskningen visar att det pågår ett arbete med att ta fram metoder och verktyg för att bedöma hur olika exploateringsprojekt påverkar grönstrukturens funktionalitet.

Under 2024 genomfördes en granskning om vattenförekomster uppnår god vattenstatus. God vattenstatus bestäms genom miljökvalitetsnormer som Länsstyrelsen beslutar på direktiv från EU. Miljökvalitetsnormer finns även för frisk luft. Revisionskontorets granskning visar att miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster inte kommer att uppnås och att åtgärderna som ska främja god vattenstatus går långsamt. Den uppföljande granskningen visar också att det finns miljökvalitetsnormer som inte har förbättrats

avseende frisk luft trots att vissa målnivåer har uppnåtts. Länsstyrelsen i Stockholm har i sin uppföljning konstaterat att ingen kommun i länet uppnår god vattenstatus eller frisk luft.

4.3.6 Revisionskontorets bedömning, samhälle

Revisionskontoret bedömer att stadens arbete för att bevara och utveckla samhället delvis bedrivits på ett ändamålsenligt sätt.

Nämnder och bolag bedriver ett aktivt arbete för att nå kommunfullmäktiges målsättningar inom områdena bostäder, klimat och miljö samt trygghet och beredskap. Trots detta finns stora avvikelser från uppsatta målvärden. Utfallet påverkas av omvärldsfaktorer som staden inte har rådighet över.

5. System för intern styrning och kontroll

Varje nämnd och bolagsstyrelse ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig i sin verksamhet. Av årets granskning framgår att revisionskontoret bedömer att cirka en tredjedel av nämnderna och bolagsstyrelserna behöver stärka sitt arbete för att uppnå tillräcklig styrning och kontroll av verksamheten.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för att leda och samordna stadens verksamhet samt utöva uppsikt över hela kommunkoncernen. Rollen att utöva ägarstyrning åligger moderbolaget. Kommunstyrelsen har ett etablerat ledningssystem för att styra och följa verksamhetens arbete för att uppnå kommunfullmäktiges mål. Ledningssystemet används även för att strukturera arbetet med risk- och sårbarhetsanalys samt intern kontroll, vilket även omfattar arbetet med att motverka oegentligheter och brott. För nämnderna finns det uttalat vissa obligatoriska processer där nämnderna ska identifiera risker, bland annat gällande förebygga välfärdsbrottlighet och otillåten påverkan. Revisionskontorets granskning visar att nämnderna i huvudsak följer instruktionen, men att avvikelser finns. Enligt uppgift kommer ledningssystemet att utvärderas under 2025, vilket revisionen anser vara nödvändigt utifrån tidigare granskning av ledningssystemet. Granskningen visade bland annat att styrsignalerna är allt för många.

I kommunstyrelsens ansvar ingår att bereda ärenden inför beslut i kommunfullmäktige, exempelvis gällande investeringar. För att kommunfullmäktige ska kunna ta adekvata beslut och göra rätt prioriteringar behöver handlingar till investeringsbeslut vara tydliga. Kommunstyrelsen rekommenderades 2023 att stärka styrning och kontroll av investeringar. Granskning visar att kommunstyrelsen inte har något systemstöd eller förteckning som kan användas för att samlat analysera större, pågående eller planerade, projekt för den kommunala koncernen. Revisionskontoret ser det som en brist.

Revisionskontorets granskning avseende arbetet med att förebygga oegentligheter och förtroendeskadligt agerande visar att kommunstyrelsens förvaltning leder ett arbete för att öka kunskap och systematik. För flera nämnder och bolag kvarstår arbete för att fånga upp risker och genomföra kontroller i de processer som rör kärnverksamhet.

Revisionskontoret har även granskat den interna kontrollen vid upphandling och förvaltning av avtal samt för att hantera lokal-

upplåtelser, inventarier och behörigheter till it-system. Granskningarna visar på vissa brister. Generellt är dokumentation och uppföljning utvecklingsområden. Ett annat område där brister noterats tidigare år och där fortsatt arbete behövs för att nå en tillräcklig intern styrning är investeringar.

Tidigare granskning av det så kallade NIS-direktivet har visat att det funnits behov av att stärka informationssäkerhetsarbetet och arbetet med kontinuitetsplanering. Revisionskontorets uppföljande granskning visar att flera åtgärder har vidtagits, men att det fortfarande finns delar i arbetet som behöver stärkas. En uppföljande granskning har även genomförts avseende nämnder och bolags följsamhet till dataskyddsförordningen. Kommunstyrelsen har bland annat tagit fram styrdokument för informationssäkerhet samt en webbutbildning som är obligatorisk för samtliga anställda. Revisionskontoret konstaterar dock att det kvarstår arbete för flera nämnder och bolag gällande informationsklassning och behandling av personuppgifter för att efterleva förordningen.

5.1 Revisionskontorets bedömning

Revisionskontorets bedömning är att kommunstyrelsens styrning, samordning och uppsikt i huvudsak varit tillräcklig. Kommunstyrelsen har en struktur för att styra, samordna och följa nämnders och bolags internkontrollarbete. Arbetet kan utvecklas, bland annat avseende beslutsunderlag för investeringar.

6. Årets resultat och finansiering

6.1 Årets resultat

I tabellen nedan redovisas stadens utfall 2024 i jämförelse med budget och föregående år.

Mnkr	KF Budget 2024	Budget inkl. budgetjusteringar 2024	Utfall 2024	Budgetavvikelse (inkl. budgetjustering) 2024
Verksamhetens intäkter	9 473	17 772	15 708	-2 064
varav jämförelsestörande intäkter	0	0	1 782	1 782
Verksamhetens kostnader, inkl. reservering central medelsreserv	65 017	73 035	68 191	4 844
varav jämförelsestörande kostnader	0	0	11	-11
Avskrivningar	2 548	2 829	2 800	29
Verksamhetens nettokostnader	58 092	58 092	55 283	2 809
Skatteintäkter m.m.	57 560	57 560	57 637	77
Verksamhetens resultat	532	532	2 354	2 886
Finansnetto	532	532	543	11
Årets resultat	0,1	0,1	2 897	2 897

Årets resultat på 2 897 mnkr är något lägre än förra årets resultat på 3 322 mnkr. I utfallet ingår försäljning av exploateringsfastigheter med 1 369 mnkr, vilka inte budgeterats. Dessa intäkter ska enligt investeringsstrategin bidra till finansiering av investeringar, dvs. inte till att finansiera den löpande driften. För 2024 har prognosen för skatteintäkter m.m. inte ändrats nämnvärt mellan budget och bokslut, vilket är relativt ovanligt. Differensen är endast 77 mnkr.

Nämnderna redovisar en positiv avvikelse med 504 mnkr mot justerad budget. Av avvikelsen står facknämnderna för 339 mnkr varav 154 mnkr avser utbildningsnämnden. Stadsdelsnämnderna redovisar sammantaget ett överskott på 165 mnkr. Avvikelsen förklaras främst av positiva avvikelser mot budget inom äldreomsorgen. Dock redovisas avvikelser för flertalet verksamhetsområden. Störst negativ avvikelse redovisas inom individ- och familjeomsorg, barn och unga.

Stadens resultat exklusive bl.a. reavinster, engångskostnader och utdelning är lägre 2024 än tidigare år och uppgår till 268 mnkr. Under perioden 2020-2024 har detta underliggande resultat försämrats, från drygt 1,5 mdkr åren 2020-2022 till 268 mnkr för 2024. En post som är lägre 2024 är reavinst från försäljningar, cirka 1 mdkr. Enligt kommunstyrelsens analys anses resultat ändå som positivt med tanke på de höga pensionskostnaderna och kostnadsökningar på grund av inflationen.

Den kommunala koncernens resultat 2024 uppgår till 2 482 mnkr (2 059 mnkr 2023). Koncernen Stockholms Stadshus AB redovisar ett resultat före bokslutsdispositioner och skatt på 312 mnkr (-591 mnkr). Resultatet är 36 mnkr högre än årets resultatkrav. Moderbolaget Stockholms Stadshus AB redovisar ett utfall som är 117 mnkr högre än resultatkravet på 50 mnkr. AB Familjebostäder och AB Svenska Bostäder redovisar båda utfall som är 79 mnkr högre än resultatkravet.

Några bolag uppnår ej uppsatta resultatkrav bland annat Stockholm Globe Arena Fastigheter AB:s vars utfall blev cirka 20 mnkr sämre än budget och Mässfastigheter i Stockholm AB:s vars utfall blev 56 mnkr sämre än budget.

6.2 Investeringsverksamhet

Den kommunala koncernens bruttoinvesteringar uppgår till 21 151 mnkr (18 548 mnkr) medan nettoinvesteringarna uppgår till 19 985 mnkr. För koncernen Stockholm Stadshus AB (SSAB) uppgår utfallet till 12 802 mnkr (11 468 mnkr) att jämföra med budget på 13 711 mnkr. Investeringarna avser främst nyproduktion av bostäder, skolor och infrastruktur såsom hamnar och anläggningar för vatten av avlopp.

Stadens bruttoinvesteringar uppgår till 8 809 mnkr (7 079 mnkr). Staden har under året investeringsinkomster om 1 166 mnkr. Netto uppgår investeringarna till 7 643 mnkr (6 329 mnkr), vilket är 621 mnkr lägre än budget. Störst avvikelse redovisar fastighetsnämnden om 627 mnkr. Avvikelsen förklaras av tidsförskjutningar i projekt som bland annat beror på överklagan och resursbrist.

Under året anges en genomförandegrad för investeringar på 92 procent (94 %). Dock redovisar exploateringsnämnden både ett överdrag av investeringsbudgeten med 270 mnkr samt förskjutningar i projekt med 1,3 mdkr, vilket innebär att utfallet till del inte avser planerade utgifter. Med genomförandegrad menas här förbrukade medel i förhållande till budget, koppling till genomfört arbete saknas dock.

6.3 Finansiering

Den kommunala koncernens investeringar finansieras delvis av egna medel och delvis av lån. Under 2024 var egenfinansieringsgraden 61 procent (63 %). Egenfinansiering kommer huvudsakligen från årets resultat, avskrivningar och försäljningar.

Den kommunala koncernens låneskuld, som avser bolagens investeringar, uppgår brutto till 83 468 mnkr (73 281 mnkr). Det är en ökning med 10 188 mnkr från föregående år. Netto uppgår låneskulden till 77 873 mnkr vilket är en ökning med 5 645 mnkr. Den samlade låneskulden ligger inom finanspolicyns ram som uppgår till 110 000 mnkr. Ramen har ökat med 50 000 mnkr sedan 2019.

Staden hade en egenfinansieringsgrad på 98 procent 2024 (124 %). Staden har inte lånat för att finansiera sina investeringar. För de fem senaste åren har egenfinansieringsgraden i genomsnitt varit 119 procent.

7. Årsredovisning och räkenskaper

Syftet med granskningen av årsredovisning är att bedöma om den är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer samt i enlighet med god redovisningssed.

Granskningen har skett utifrån standard för kommunal räkenskapsrevision. Nedan redovisas de iakttagelser som gjorts i samband med årets granskning.

7.1 Revisionskontorets bedömning

Revisionskontoret bedömer att stadens årsredovisning 2024 i allt väsentligt upprättats i enlighet med LKBR och RKRs rekommendationer samt följer god redovisningssed. Såväl stadens som den kommunala koncernens räkenskaper ger en i huvudsak rättvisande bild av årets resultat och ställning. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter har upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stadens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

De sammanställda räkenskaperna har upprättats enligt LKBR och RKRs rekommendationer.

7.2 Förvaltningsberättelse

Genomförd granskning visar att förvaltningsberättelsen uppfyller de krav som ställs i lagstiftning samt följer RKRs rekommendationer.

De olika delar som ska ingå i en förvaltningsberättelse finns i allt väsentligt redovisade. Kommunstyrelsen kan, vilket även påtalats tidigare år, dock utveckla redovisningen för att få den mer överskådlig och lättillgänglig. En mer sammanfattande analys inom de mest väsentliga områdena i kombination med att de deskriptiva delarna minskas skulle öka läsvärdet av förvaltningsberättelsen. Detta gäller till del även andra avsnitt i årsredovisningen.

Resultatet enligt balanskravet har uppfyllts och därmed kommunallagens krav på ekonomi i balans. Balanskravsutredning är upprättad enligt reglerna i LKBR.

7.3 Drift- och investeringsredovisning

Både drift- och investeringsredovisningen uppfyller kraven enligt LKBR och RKR:s rekommendation R14. Av driftredovisning framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts.

7.4 Resultaträkning

Resultaträkningen uppfyller kraven enligt LKBR och RKR:s rekommendationer. Resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Granskningen har dock visat på vissa avvikelser men dessa bedöms inte vara av väsentlig karaktär beloppsmässigt. Avvikelserna är i huvudsak kopplade till redovisning av investeringar, vilket konstaterades redan i 2023 års revision. Avvikelserna avser framförallt att aktivering och delaktivering av investeringar inte skett vid rätt tidpunkt.

I granskningen har även avvikelser noterats gällande klassificering och periodisering av offentliga och icke offentliga investeringsinkomster. Under 2024 har arbete genomförts för att åtgärda avvikelserna, men vissa brister kvarstår fortfarande.

I granskningen 2023 noterades att exploateringskontoret netto-redovisade inkomster och utgifter på tillgångssidan i balansräkningen när de utför arbete åt andra, exempelvis vid bygget av bussterminalen vid Slussen (som efter färdigställande ska övergå till Region Stockholm). Under 2024 har de gjort en omklassificering så att investeringsutgifter och -inkomster redovisas brutto för bussterminalen. Det finns dock ytterligare ett stort antal motsvarande projekt, men i mindre omfattning, som redovisas netto på balansräkningens tillgångssida. Staden behöver under 2025 utreda redovisningen av denna typ av vidarefakturering. Utredning behöver även beakta klassificeringen av de "byggherreschabloner" (dvs. påslag) som ibland tillämpas vid vidarefakturering.

Ovan nämnda avvikelser påverkar intäkter och kostnader men även balansomslutning till del. Staden rekommenderas att, under 2025, säkerställa att redovisning av investeringar är korrekt hanterad i enlighet med gällande regelverk.

I granskningen noteras även att staden, likt tidigare år, redovisar vissa it-kostnader som jämförelsestörande kostnader. Revisionen anser inte att dessa kostnader är jämförelsestörande.

7.5 Balansräkning

Balansräkningen uppfyller kraven enligt LKBR och RKR:s rekommendationer. Bilagor/specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Se även avsnitt 7.4.

7.6 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen uppfyller kraven enligt LKBR och RKR:s rekommendationer. Kassaflödesanalysen överensstämmer med årsredovisningens övriga delar.

7.7 Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna uppfyller kraven enligt LKBR och RKR:s rekommendationer.

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning ska sammanställda räkenskaper upprättas för den kommunala koncernen. Syftet med att upprätta sammanställda räkenskaper är att ge en helhetsbild av den ekonomiska ställningen, oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

I sammanställda räkenskaper ingår boksluten för Stockholms stad, Stockholm Stadshus AB, stadens intressebolag Stockholm Exergi Holding AB, Storstockholms brandförsvarsförbund samt Stiftelsen Hotellhem i Stockholm. Bolagens, brandförsvarsförbundets och stiftelsens årsredovisningar har granskats av respektive auktoriserad revisor.

7.8 Redovisningsprinciper och övriga noter

I årsredovisningen anges under avsnittet Redovisningsprinciper att staden generellt följer RKR:s utgivna rekommendationer samt att de grundläggande redovisningsprinciper som anges i LKBR 4§ iakttas.

Granskningen visar att staden i huvudsak efterlever LKBR samt RKR:s rekommendationer.

Bilaga 1 – Årets granskning

God ekonomisk hushållning (revisionsrapport 2024:6)

Kommunallagen med dess förarbeten anger att kommunfullmäktige ska anta riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Av riktlinjerna ska bland annat framgå hur begreppet god ekonomisk hushållning definieras för den egna kommunen. Riktlinjerna ska även redogöra för ett långsiktigt ekonomiskt perspektiv med mål för ekonomin på längre sikt. Syftet är att säkerställa att kommunen har en långsiktig ekonomisk planering och att kostnader fördelas rättvist mellan olika generationer.

Revisionskontorets samlade bedömning är att kommunstyrelsen behöver utveckla och stärka ekonomistyrningen för att säkerställa att god ekonomisk hushållning fortsätter att upprätthållas för kommande generationer.

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- Bereda, inför beslut i kommunfullmäktige, ett förslag till samlade riktlinjer för god ekonomisk hushållning i enlighet med kommunallagens intention. Riktlinjerna ska omfatta hela den kommunala koncernen.
- Säkerställa att de finansiella målen överensstämmer med beslutade riktlinjer för god ekonomisk hushållning.
- Säkerställa att det finns en samlad förteckning över större, pågående och planerade, investeringar för den kommunala koncernen.
- Säkerställa att det finns en samlad förteckning över verksamhetslokaler och bostäder med särskild service samt en planering för att möta framtida behov och förändringar.

Kommunstyrelsen ska inkomma med ett yttrande senast 30 april 2025.

Internbanken

Granskning har genomförts av Stockholms stads internbanks verksamhet. Granskningen syftar till att säkerställa huruvida den interna kontrollen är tillräcklig bland annat gällande efterlevnad till finanspolicy och placeringspolicy för donationsstiftelserna, processflödet mellan front- och backoffice samt kompetensförsörjning.

Under året har ramarna för total utlåning och borgensåtagande för kommunkoncerninterna motparter utökats, vilket har föranlett en större omfattning av affärer i den finansiella verksamheten.

Bedömningen är att granskade processer är välfungerande och att det finns tydliga roller och ansvar för respektive moment samt en hög kompetens hos personalen. Därutöver finns rutinbeskrivningar på plats i både skrift och videoformat som tydligt förklarar, både stegvis och i detalj, hur de olika processmomenten ska genomföras, inkluderat framtagande av rapporter, beräkningsmodeller och prognoser. Det finns kontroller samt kontinuerliga avstämningar i respektive process.

I granskningen noterades inga väsentliga iakttagelser som lett till rekommendationer.

Kontroller för att motverka oseriösa leverantörer (revisionsrapport 2024:3)

Revisionskontoret har granskat hur seriositetskontroller används för att identifiera oseriösa företag. Med seriositetskontroller avses kontroller av leverantörer innan och under en avtalsperiod i syfte att minska risken för att göra affärer med oseriösa företag. Kommunstyrelsen har granskats i rollen som styrelse och övergripande ansvarig för strategiska frågor som rör inköp. I granskningen har även fastighetsnämnden, servicenämnden och SISAB ingått.

Revisionskontorets bedömning är att kommunstyrelsen kan utveckla arbetet med seriositetskontroller. För att skärpa kontrollen av att affärer endast görs med seriösa företag bör tillämpningsanvisningen till Stockholms stads program för inköp utvecklas. Seriositetskontroller är en del i arbetet med att stävja välfärdsbrottslighet och det är därför angeläget att Stockholms stad har väl utvecklade rutiner inom området.

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- Förtydliga hur seriositetskontroller ska användas och dokumenteras för att minska risken för oseriösa leverantörer.

Kommunstyrelsen har inkommit med ett yttrande. Av yttrandet framgår att kommunstyrelsen delar revisionens bedömning och att ett arbete pågår för att stärka styrningen.

Socialtjänstens insatser för barn och unga i riskzon för kriminalitet (revisionsrapport 2024:4)

Revisionskontoret har granskat om socialtjänsten säkerställer insatser i enlighet med lag och kommunfullmäktiges intentioner för att förebygga och förhindra normbrytande beteende samt kriminell utveckling. Granskningen har utöver kommunstyrelsen även omfattat socialnämnden samt stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör och Skärholmen. Kommunstyrelsen ingår i granskningen

utifrån sitt övergripande ansvar för det brottsförebyggande arbetet i staden, inklusive uppföljning av nämndernas lägesbilder och åtgärdsplaner.

Revisionskontorets bedömning är att stadens brottsförebyggande arbete är i linje med lagstiftning. Socialtjänstens arbete för att stödja barn och unga i riskzon för kriminalitet har organiserats i enlighet med kommunfullmäktiges styrning. Kommunstyrelsen stödjer och samordnar genom-förandet av stadens övergripande brottsförebyggande arbete, i enlighet med reglementet, genom upprättande av organisation och olika samverkansföretag för arbetet. Revisionskontoret konstaterar vidare att enhetligheten i nämndernas arbete med lägesbilder och åtgärdsplaner har ökat och att arbetet i större utsträckning har integrerats i stadens ordinarie ledningssystem.

Samhällsutmaningen med grövre kriminalitet bland unga har möts av staden genom bland annat stärkt styrning av det brottsförebyggande arbetet samt utökade utbildningsinsatser vid socialtjänsten. Fortsatt arbete krävs dock med att identifiera unga i riskzon, öka kunskapen om vilka insatser som finns att tillgå samt med att följa upp om insatserna ger önskat resultat.

Granskningen föranleder inga rekommendationer.

Kommunstyrelsen ska inkomma med ett yttrande senast 30 april 2025.

Visselblåsarfunktionen

Revisionskontoret har granskat om kommunstyrelsen bedriver ett ändamålsenligt arbete med stadens visselblåsarfunktion och om visselblåsarfunktionen är känd i staden. Visselblåsarfunktionen har funnits sedan 2022, då kommunfullmäktige beslutade i budgeten att kommunstyrelsen ska inrätta en stadsgemensam visselblåsarfunktion. Funktionen omfattar stadens samtliga förvaltningar och ett antal av stadens bolag och stiftelser. För att granska kännedomen om visselblåsarfunktionen har Kungsholmens stadsdelsnämnd, kulturnämnden och SISAB omfattats av granskningen.

Revisionskontorets bedömning är att kommunstyrelsen i huvudsak har ett tillräckligt arbete för att säkerställa att visselblåsarfunktionen är ändamålsenlig. Granskningen har visat att kännedomen om visselblåsarfunktionen är god hos granskade nämnder och bolag.

Granskningen föranleder inga rekommendationer.

Hot, hat och våld riktat mot förtroendevalda

Revisionskontoret har granskat om kommunstyrelsen har ett systematiskt arbete för att förebygga och omhänderta hot, hat och våld mot förtroendevalda i samband med att de utövar sitt kommunala uppdrag. Granskningen har även omfattat överförmyndarnämnden, utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt stadsdelsnämnderna Skarpnäck, Järva och Norra innerstaden. Nämnderna ansvarar för säkerheten för förtroendevalda i samband med att de utövar sitt kommunala uppdrag.

Revisionskontoret bedömer att kommunstyrelsen i huvudsak har ett systematiskt arbete. Arbetet utgår från kommunfullmäktiges säkerhetsprogram. Kommunstyrelsen har en organisation för säkerhetsarbetet och stödjer även nämnder och bolagsstyrelser i deras arbete. Bland annat har en digital utbildning i personsäkerhet tagits fram. För att ytterligare stärka arbetet behöver kommunstyrelsen följa upp nämnder och bolagsstyrelserns arbete som underlag för analys samt sprida den digitala utbildningen till förtroendevalda.

Det framkommer i intervjuer att nämndens ansvar till del uppfattas som otydligt. Granskningen visar också att dokumentation av incidenter och rutiner behöver utvecklas.

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- Analysera risken för hot, hat och våld mot förtroendevalda som underlag för att stärka skyddet för förtroendevalda.
- Följa upp den kommunala koncernens arbete med förtroendevaldas säkerhet i samband med att de utövar sitt kommunala uppdrag.

Behörighet och attest i ekonomisystemet Agresso

En granskning har genomförts av hanteringen av behörigheter och attesträtter i ekonomisystemet Agresso.

Granskningen visar att det finns en aktuell och undertecknad attestförteckning. Det finns även, i enlighet med stadens rutiner, ett attestkort för förvaltningschefen. Granskade fakturor har attesterats av behöriga. Vidare noteras även att uppföljning av behörigheter i Agresso har skett enligt stadens rutiner.

Granskningen föranleder inga rekommendationer.

Inköp av konsulttjänster

En granskning har genomförts av inköp av konsulttjänster. Inköpen utgörs i huvudsak av it-konsulter. Det finns inga särskilda riktlinjer/rutiner för köp av konsulttjänster utan stadens generella inköpsriktlinjer följs. Attest av fakturorna görs enligt stadens attestregler. Majoriteten av inköp av konsulttjänster görs i stadens inköpssystem.

Granskning har gjorts avseende villkor enligt avtal, betalningsvillkor, kontering och attest. Genomförda stickprovskontroller gjordes i allt väsentligt utan särskilda iakttagelser.

Granskningen föranleder inga rekommendationer.

Löneprocessen

En granskning har genomförts av löneprocessen. Enligt stadens anvisning för internkontroll av löner ska varje förvaltning ha en fastställd organisation för arbetet med internkontrollen och organisationen ska vara väl känd inom förvaltningen. Vidare framgår att arbetet med internkontrollen ska dokumenteras på ett sådant sätt att det framgår vad som har kontrollerats, resultatet och eventuell åtgärdsplan. Dessutom ska stickprovskontroller göras av någon som arbetar utanför lönehanteringen.

Granskningen visar inte på några avvikelser avseende de rutiner och kontroller som granskats. Samtliga kontroller är utförda utan anmärkning. Förvaltningen har en tydlig spårbarhet till genomförda kontroller. Även uppföljningen av avvikelser från registeranalysen har gjorts utan särskilda iakttagelser.

Granskningen föranleder inga rekommendationer.

Förtroendekänsliga poster – resekostnader

En granskning har genomförts av hanteringen och redovisningen av förtroendekänsliga poster, med fokus på resekostnader, under perioden november 2023 till oktober 2024.

Granskning har genomförts utifrån stadens och förvaltningens anvisningar för hantering och redovisning av kostnader för resor. Följsamhet till anvisningarna har kontrollerats genom stickprov av resekostnader. Inom ramen för granskningen har även förvaltningens eventuella egna kontroller inom granskningsområdet inhämtats.

Stadsledningskontorets rutin för resor finns tillgänglig på intranätet. Inom internkontrollplanen genomförs löpande kontroller av kontot för resekostnader. I granskningen har underlag erhållits som styrker att dessa kontroller genomförts.

Granskningen visar inte på några väsentliga avvikelser utifrån genomförda stickprov. Granskning föranleder inga rekommendationer

Bilaga 2 - Kommunstyrelsens förvaltning

Driftresultat

Styrelsen redovisar följande utfall och avvikelser från budget 2024.

Driftverksamhet (mnkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Avvikelse 2024, %	Avvikelse 2023, %
Kostnader	2 432	2 537	106	4 %	3 %
Intäkter	839	1 003	165	20 %	18 %
Verksamhetens nettokostnader	1 593	1 534	59	4 %	4 %

Kommunstyrelsens ekonomiska utfall avviker med 59 mnkr i förhållande till fullmäktiges budget. Revisionskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges mål om budgetföljsamhet har uppnåtts.

Störst avvikelser finns inom politisk organisation som redovisar ett överskott på 87 mnkr och driftverksamheten avviker med 50 mnkr. Kommunstyrelsen finansierar vissa obudgeterade projekt via eget kapital vilket ger en negativ avvikelse på totalt 97 mnkr.

Kommunstyrelsen har i huvudsak beskrivit och analyserat avvikelserna mot budget på ett tillfredsställande sätt.

Intern kontroll

Bedömningen är att kommunstyrelsens styrning, uppföljning och kontroll av den egna förvaltningens verksamhet i huvudsak har varit tillräcklig.

Kommunstyrelsen har en förvaltningsorganisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel. Det finns riktlinjer och rutiner som ska bidra till att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.

Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Granskning av intern kontroll i processer gällande löner, attest och behörigheter i ekonomisystemet, inköp av konsulttjänster samt förtroendekänsliga poster visar på tillräcklig internkontroll. Granskning av kontroller för att motverka oseriösa leverantörer visar dock att kommunstyrelsen bör förtydliga hur seriositetskontroller ska användas och dokumenteras för att minska risken för oseriösa leverantörer, se

vidare i bilaga 1. I verksamhetsberättelsen redovisas att fler integrationer för automatiserade kontroller som registreras i leverantörsregistret utvecklats. Dessutom har personal inom inköp och ekonomi utbildats i analys och kontroll av leverantörers ekonomi.

Granskning av internbanken visar att granskade processer är väl-fungerande och att det finns tydliga roller och ansvar för respektive moment. Därutöver finns tydliga rutinbeskrivningar för hur de olika processmomenten ska genomföras, inkluderat framtagande av rapporter, beräkningsmodeller och prognoser. Vidare finns kontroller samt kontinuerliga avstämningar i respektive process.

Kommunstyrelsen genomför i huvudsak årliga analyser som fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppnås. Kommunstyrelsen har i sin internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Kontroller enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande. De avvikelser som påträffats har dokumenterats och åtgärdats alternativt har åtgärder har föreslagits. Åtgärder som anges har bland annat varit löpande information till berörda.

Kommunstyrelsens rapportering ger i huvudsak en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi. Kommunstyrelsen har i huvudsak rutiner för uppföljning av sin verksamhet.

Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av kommunstyrelsens verksamhet har resulterat i ett antal rekommendationer. Uppföljning visar att kommunstyrelsen har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer.

Bilaga 2 - Skönhetsrådet

Av stadens författningssamling (2006:23) framgår att "Rådet till skydd för Stockholms skönhet" har till uppgift att, i frågor som berör Stockholms kommuns offentliga konstverk, konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder eller kommunens och dess omgivningars övriga skönhets- och naturvärden, vara rådgivare åt kommunens olika myndigheter, kommittéer, delegationer och utskott och att i sådan egenskap på anmodan avgiva yttranden i dylika frågor. Rådet får dessutom självständigt lämna de förslag och framställningar till kommunens olika myndigheter som rådet finner påkallade. Rådet nyttjar kommunstyrelsens förvaltningskansli-resurser och att rådets räkenskaper ska revideras av kommunstyrelsens revisorer.

Rådet består av 13 ledamöter och ett kansli. 12 ledamöter utses av utvalda institutioner eller politiska partier. Den trettonde ledamoten väljer rådet själv. Under 2024 har rådet haft 10 ordinarie sammanträden och 8 delegationssammanträden.

Rådet hanterar planärenden, bygglov, övriga remisser och inkomna skrivelser samt ärenden på eget initiativ. Sammantaget har 287 ärenden diarieförts under 2024. Av rådets verksamhetsberättelse framgår att rådet i sina plansamråd yttrat sig över planer som sammanlagt innehöll 6 100 bostäder. Av dessa har rådet tillstyrkt planer som rör 1 680 bostäder. I övriga planärenden, som inkluderade över 4 000 bostäder, ansåg rådet att planförslagen krävde kraftig omarbetning och avstyrktes därför i sin föreliggande utformning. Rådet bedömde förslagen som problematiska på grund av att bostadsmiljöerna inte skulle nå tillräckligt goda kvaliteter, att värdefull naturmark exploateras eller att förslagen inte tog tillvara möjligheten att skapa noder mellan befintliga bostadsområden och stadsdelar.

Rådets budget för år 2024 uppgick till 3,3 mnkr. Rådet redovisar en negativ budgetavvikelse om 39 000 kr.

Revisionskontorets bedömning

Rådet har i huvudsak genomfört sitt uppdrag inom ramen för tillgängliga resurser.